

61. Risale-i Nur'un Gayesi Nedir?

Bediüzzaman'ın bütün eserleri, içinde doğmuş olduğu çağ zâviyesinden, yorumlanmaya açık bazı meseleleri yorumlama açısından o uğurda harcanmış ciddi bir gayretin sonucudur:

Bediüzzaman, materyalist düşüncenin, fikir hayatını hâkimiyeti altına aldığı, komünizmin en çılgın dönemini yaşadığı, dünyanın en bunalımlı, en karanlık, en sıkıntılı günlerden geçtiği çok talihsiz bir zaman diliminde, imân ve ümit tüten eserleriyle, sarsıntı üstüne sarsıntı yaşayan insanımıza Hızır çeşmesinden giden yollar gösterdi ve gezdiği her yerde yığınlara hep "ba'su ba'del-mevt" üflledi.

Risale-i Nurların gayesi imana, Kur'an'a hizmettir. Yaratılışın gayesi Allah'a imandır. En büyük dâvâ, bâki olan âlemi kazanmaktır. Dünya savaşlarından ve zemin yüzündeki Umumî hükümrânlık dâvâsından daha ehemmiyetli dâvâ budur. Bâki ve ebedî bir âlemi kaybetmek veya kazanmak dâvâsı her Müslüman'ın başına açılmıştır. İman vesikası sağlam elde edilmezse, bu dâvâ kaybedilecektir. Genel olarak iman esaslarını akıl ve kalbin beraber olarak kabul edeceği mantiki delillerle ve misallerle izah etmek, tüm dinsizlik akımlarına karşı mücadele vermek ve bin yıldan beri İslam aleyhine birikmiş tüm iddialara makul cevaplar vermek ve Kur'an müdafaası yapmaktır.

Bu sebeple beşeri küfür bataklığından, fık ve dalâlet çukurlarından kurtarıp, iman dairelerine celb etmek, bu mânâ için çalışmak, didinmek, yanmak ve tutuşmak, Risale-i Nurların mihverini oluşturmaktadır.

Bu gayesini tahakkuk ettirirken, doğrudan Kur'an'ı kaynak olarak kullanmıştır. Sünneti savunmuş ve sünnete bağlılığını hayatıyla ispat etmiştir. Risale-i Nur Külliyyatının ana konusunu iman hakikatlerinin ispatları oluşturur. Risale-i Nur, Allah'ın varlığı ve birliği, ebedî ahiret hayatının muhakkak geleceği, Kur'an'ın Allah kelâmı olduğu ve Hz. Muhammed (sav)'in hak Resulullah olduğu gibi pek çok iman esaslarını akılda hiçbir şüphe bırakmayacak açıklıkta, hatta en inatçı dinsizleri dahi susturacak bir kuvvette, Kur'anî bir metotla ispat eder.

Ayrıca; ibadet, sünnet, güzel ahlak gibi konuları, bunların neler olduğundan ve nasıl yapılacaklarından ziyade, neden yaşanması gerektiğini son derece ikna edici ve uygulamaya şevklendiren izahlarla ispat eder. Çünkü bunların nasıl yapılacakları zaten biliniyor ve kitaplarda mevcuttur. Önemli olan insanların bunlara inanması ve yaşamaya azmetmesidir. İşte Nurlar, bu noktaya hizmet etmektedir. Risale-i Nur ise Kur'an'ın bir manevi mucizesi olarak imanın esasatını kurtarıyor ve mevcut ve sağlam imandan istifade cihetine değil, belki çok deliller ve parlak bürhanlar ile imanın isbatına ve tahakkukuna ve muhafazasına ve şübehattan kurtarmasına hizmet ettiğinden herkese bu zamanda ekmek gibi, ilaç gibi lüzumu var olduğunu dikkatle bakanlar hükmediyorlar.

Risale-i Nur, yalnız bir cüz'î tahribatı, bir küçük haneyi tamir etmiyor; belki küllî bir tahribatı ve İslamiyet'i içine alan dağlar büyüklüğünde taşları bulunan bir muhit kaleyi tamir ediyor. Ve yalnız hususî bir kalbi ve has bir vicdanı ıslaha çalışmıyor; İman ve Kur'an hakikatlerine hücumların, ifsad ve bozmaların çoğaldığı su helaket ve felaket asrında, Risale-i Nurlar Marifetullah, Allah'a iman tabakalarını izah etmektedir. Çünkü iman nurani bir ağaç olduğundan amel-i salih meyvesi vermektedir.

İmanı olmayan veyahut gaflet veya isyan ile o imanı tesir etmeyen bir insana namazın farzından, adabından, helalden ve haramdan bahsedilmez. Bir müminin İslamiyet'i yaşamaması ibadete ait meseleleri bilmemekten ziyade imanın zafiyetinden ileri gelmektedir. Çünkü bütün güzel meziyetlerin kaynağı imandır. Evvelki zamanlarda teslimiyet kavi, itikatlar sağlamdı. İnsanlar bir alımın, bir arifin sözüne tam manasıyla teslim oluyorlardı. Bir teşbihle, bir zikirle, bir menkıbeyle, bir kelimayla kalplerinde feyiz ve bereket meydana gelebiliyordu. O zaman Kur'an'ın ahkâmı, hükümleri teslimiyet ile yaşanabiliyordu.

Eğitim müesseselerinin desteğiyle de yani medreseler, tekkeler ve zaviyeler vesilesiyle de fertler sefahatten ve dalaleten muhafaza oluyordu. İman ve imanın şubesi olan bütün güzel ahlaklar herkesin arzu ettiği

manalarken; dalalet, şer ve tahripkâr cereyanlar herkesin nefret ettiği idi.

İşte bu hücumlara karşı da sadece tarikatle karşı koymak mümkün değildir. “Madem hakikat böyledir. Ben tahmin ediyorum ki, eğer Şeyh Abdülkadir Geylânî (r.a.) ve Şah-ı Nakşibendî (r.a.) ve İmam-ı Rabbânî (r.a.) gibi zatlar bu zamanda olsaydılar, bütün himmetlerini, hakaik-i imaniyenin ve akaid-i İslâmiyenin takviyesine sarf edeceklerdi. Çünkü saadet-i ebediyyenin medarı onlardır. Onlarda kusur edilse, şekavet-i ebediyyeye sebebiyet verir. İmansız Cennete gidemez; fakat tasavvuf-suz Cennete giden pek çoktur. Ekmeksiz insan yaşayamaz, fakat meyvesiz yaşayabilir. Tasavvuf meyvedir, hakaik-i İslâmiye gıdadır. Eskiden kırk günden tut, tâ kırk seneye kadar bir seyr ü sülûk ile bazı hakaik-i imaniyyeye ancak çıkılabilirdi. Şimdi ise, Cenâb-ı Hakkın rahmetiyle, kırk dakikada o hakaik-i çıkılacak bir yol bulunsa, o yola karşı lâkayt kalmak elbette kâr-ı akıl değil. İşte, otuz üç adet Sözler, böyle Kur’ânî bir yolu açtığını, dikkatle okuyanlar hükmediyorlar.”

Madem hakikat budur; bu ahir zamanda akılları şüphelerden, kalpleri Allah’ı tanıma-mazlıktan, Allah’tan gafletten kurtaracak bir hizmet şekli gereklidir. İman hakikatlerini izah ve ispat etmek gerekli olduğu gibi kalplerin de Allah’a iman ve Allah’ı sevmek ile ihyası lazımdır.

Risale-i Nurlar “yüz otuz parça eseriyle” İslâm’da açılmak istenen tahribatı müminlerin hayatlarından izale edip, hayatlarına istikamet-i tammeyi kazandırmayı amaçladığı gibi Risale-i Nur’un rahlesinde oturanlar, Nur’dan aldıkları imanı ve ameli eğitim ile iffet, hayâ, istikamet, asayiş, güven ve emniyet insanı olarak toplumun huzurunu temin ettiler. Şahs-i manevinin merkezi olan işti-rak-ı a’mal-i uhreviye düsturuyla iki dünya sadetine namzet olmayı hedef ittihaz ettiler.⁴

Müminlerin İmanlarını Muhafaza Etmek ve Şüphelerden Kurtarmak

Bediüzzaman, öğrencileri ile yazışmalarında özellikle imanı kurtarmanın üzerinde çok durmaktadır. Her bir talebenin vazifesinin önce kendi imanını kurtarmak, sonra da başkasının imanını kurtarmaya çalışmak

olduğunu söyler. Kendisi de hayatıyla talebelerine bu konuda örnek teşkil eder. Aşağıdaki ateşin ifadeler buna güzel bir örnektir:

“Karşımda müthiş bir yangın var. Alevleri göklere yükseliyor. İçinde evlâdım yanıyor, imanım tutuşmuş yanıyor. O yangını söndürmeye, imanımı kurtarmaya koşuyorum... Beni, nefsin kurtarmayı düşünen hodgâm bir adam mı zannediyorlar? Ben, cemiyetin imanını kurtarmak yolunda dünyamı da feda ettim, âhiretimi de. Seksen küsur senelik bütün hayatımda dünya zevki namına bir şey bilmiyorum.”

Dinsizliğe Karşı İlmî Mücadele Etmek

Diğer taraftan özellikle materyalist fikir akımlarının temelinde yatan inkâr teorilerine karşı başta “Tabiat Risalesi” olmak üzere pek çok eserler telif ederek bu zararlı fikir akımlarıyla mücadele eder.

Bir tek gayem vardır: O da, mezara yaklaştığım bu zamanda, İslâm memleketi olan bu vatanı bolşevik baykuşlarının seslerini işitiyoruz. Bu ses, âlem-i İslâmın iman esaslarını zedeliyor. Halkı, bilhassa gençleri imansız yaparak kendisine bağlıyor. Ben bütün mevcudiyetimle bunlarla mücadele ederek gençleri ve Müslümanları imana dâvet ediyorum. Bu imansız kitleye karşı mücadele ediyorum. Bu mücadelemle inşaallah Allah huzuruna girmek istiyorum. Bütün faaliyetim budur.”

Bediüzzaman eserlerinde, yalnızca kalbi tatmin eden ehl-i tasavvufun veya sadece akli ikna eden ehl-i felsefinin yaklaşımları yerine hem akli hem de kalbi beraber tatmin edecek bir ikna metodu kullanmıştır:

“Hem Risaletü’n-Nur, şair ulemanın eserleri gibi, yalnız aklın ayağı ve nazarıyla ders vermez ve evliya misilli yalnız kalbin keşf ve zevkiyle hareket etmiyor. Belki akıl ve kalbin ittihad ve imtizacı ve ruh ve şair letâifin teavünü ayağıyla hareket ederek evç-i âlâya uçar. Taarruz eden felsefenin değil ayağı, belki gözü yetişmediği yerlere çıkar, hakaik-i imaniyyeyi kör gözüne de gösterir”

Bu zamanda Risale-i Nur, vehim ve vesveseleri mahvediyor; akla gelen sualleri,

⁴ Tespitler ışığında Bediüzzaman ve Risale-i Nur

istifhamları, nefsi ilzam, kalbi ikna ederek cevaplandırıyor.”

Kısacası Risale-i Nur, bütün iman ve Kur'an hakikatlerini, sarsılmaz delillerle ispat ederek çok kuvvetli bir imanı insanlara kazandıran ve tam sünnet-i seniyye üzere bir şuur ve yaşayışı temin eden manevî bir Kur'an tefsiridir.⁵

5 Hizmet Rehberi